

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กรอบการวิจัย
 - 2.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
 - 2.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 วิธีการวิจัย
 - 2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.6 กลยุทธ์ที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.7 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม

กรอบการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ครูหัวหน้าระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 1 คน
 - 1.1.2 ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 8 คน

- 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ข้อมูล มีจำนวน 22 คน ประกอบด้วย
1.2.1 ครูหัวหน้าระดับชั้นช่วงชั้นที่ 3	จำนวน 1 คน
1.2.2 ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3	จำนวน 8 คน
1.2.3 ผู้ปกครอง	จำนวน 3 คน
1.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 2 คน
1.2.5 นักเรียนหัวหน้าและรองหัวหน้าห้อง
ระดับชั้นมัธยมศึกษา 1-3	จำนวน 8 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางโย จำนวน 232 คน

2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ 3 ด้าน (พนัส หันนาคินทร์ และคณะ. 2542 : 60) คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาดและ ด้านการแต่งกาย

3. วิธีการวิจัย

ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) (สุวิมล ว่องวาณิช. 2544 : 13) ประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผน (Planning) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2550 - 11 สิงหาคม 2550

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 5.1 แบบสำรวจ
- 5.2 แบบบันทึก
- 5.3 แบบสังเกต
- 5.4 แบบสัมภาษณ์
- 5.5 แบบประเมิน

6. กลยุทธ์ที่ใช้ในการวิจัย

- 6.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 6.2 การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน
- 6.3 การนิเทศติดตามผล

7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล โดยอาศัยเทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique)

7.2 ใช้สถิติพื้นฐานประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบด้วย

7.1.1 ค่าเฉลี่ย

7.1.2 ร้อยละ

7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม 1 สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ยังต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น เนื่องจากผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อย และทันเวลาที่กำหนด การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น ด้านความสะอาด มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การรักษาความสะอาดของร่างกาย และ การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย และด้านการแต่งกาย มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด และการสวมใส่เครื่องประดับและการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายที่สำคัญ คือการให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน การตัดสินใจในการร่วมพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน และผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในระหว่างการประชุม มีความพร้อมที่จะพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน และได้แสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการมีส่วนร่วม

ในระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ซึ่งผลจากการพัฒนาปรากฏดังนี้

3.1 ด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด และการส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย

3.2 ด้านความสะอาด โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การทิ้งขยะให้ถูกที่ และ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน

3.3 ด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ในระดับมาก เช่น การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

4. การนิเทศติดตามผล มีเป้าหมายเพื่อติดตามผลการดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งผลจากการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ดีขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งอยู่ที่บ้านและอยู่ที่โรงเรียน เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด และการไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

อภิปรายผล

จากการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาด้วยความกระตือรือร้น การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การสวมใส่เครื่องประดับและการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า พฤติกรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตัวของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้จะเคยได้รับการดูแล อย่างใกล้ชิด จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง หรือครูผู้สอน หากแต่การดูแลนั้น ในบางครั้งอาจไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องหรือบางครั้งกลุ่มบุคคลดังกล่าวอาจมองข้ามประเด็นที่ว่าความมีระเบียบวินัยที่ดีของนักเรียนนั้น ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ได้ซึมซับเอาแนวทางไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นปกติวิสัย หรืออีกนัยหนึ่งอาจมีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนกำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่มีความอยากรู้อยากเห็นและอยากทำในสิ่งที่จะทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน ถึงแม้ว่าสิ่งที่กระทำลงไปนั้นอาจจะผิดระเบียบ กติกา หรือข้อบังคับของสังคม ไปบ้าง ก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย เช่น การมาเรียนสาย การแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดทั้งภายในห้องเรียนและภายในบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยที่อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสิทธิ์ หอมสมบัติ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านคอนยู กิ่งอำเภอนาเขี้ยว จังหวัดอุบลราชธานี และพบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนา บุคลากรของโรงเรียนไม่มีความตระหนักในปัญหาวินัยนักเรียน ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัยอย่างเต็มความสามารถ ทำให้นักเรียนอยู่ในสภาพขาดระเบียบวินัยเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรากร สายเนตร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา

การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ และพบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนา โรงเรียนพบปัญหา การดำเนินงานทางด้านวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ 4 ด้าน คือ 1) วินัยด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการมาปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง เมื่อได้ขินสัญญาณ ไม่รีบมา เข้าแถว ไม่ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด และเข้าห้องเรียนไม่ทันเวลาครูสอน 2) ด้านการรักษา ความสะอาด ครู-อาจารย์ในโรงเรียนขาดความตระหนักเกี่ยวกับการดูแล และติดตามด้านความ สะอาดอย่างจริงจังและเวรทำความสะอาดนักเรียนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่รับมอบหมาย ไม่ทิ้ง ขยะในถังขยะ ไม่สนใจเก็บกวาดขยะมูลฝอยและชอบขีดเขียนโต๊ะเก้าอี้ อาคารเรียน อาคาร ประกอบ ห้องน้ำ ห้องส้วม 3) ด้านการเข้าแถว นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญในการจัด ลำดับก่อนหลัง เดินแถวเข้าห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งเสียงดัง พูดคุยไม่อยู่ใน อาคารสภารวมในแถว 4) ด้านการแต่งกายนักเรียนในโรงเรียนจะแต่งกายตามฐานะความเป็นอยู่ ของผู้ปกครองและสภาพท้องถิ่น แต่งกายไม่ถูกระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนด ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียน โดยเมื่อนักเรียนแต่งกายผิด ระเบียบก็จะไม่ว่ากล่าวตักเตือน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุญสี ราชบุรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านแก “แกศึกษาวิทยา” อำเภอรัตนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 และพบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียน มีปัญหาด้านการรักษาความสะอาดร่างกาย การแต่งกาย การรักษาความสะอาดอาคารเรียนและ บริเวณโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองทศ อามาตย์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย โรงเรียนสงเปลือยวิทยายน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่าก่อนการพัฒนา นักเรียนมีพฤติกรรมที่เด่นชัดคือ การ แต่งกาย เช่น ทรงผม เล็บมือ การแต่งเครื่องแบบนักเรียน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชายชอบปล่อย ชายเสื้อออกนอกกางเกง เขียนข้อความตามชายเสื้อ บางคนเสื้อไม่มีชื่อ โรงเรียนหรือชื่อตนเอง ไม่มี เข็มขัด มัดง่าย ชอบสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน บางคนสวมรองเท้าและชอบเหยียบส้น รองเท้า บางคนไม่สวมถุงเท้า

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการ พัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในระหว่าง การประชุม มีความพร้อมที่จะพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนและได้แสดงออกถึงความร่วมมือ ที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้เนื่องจากว่า การประชุมเชิง ปฏิบัติการ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนอกเหนือจากการเรียนรู้

จากทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ดังที่ สายสองงศ์ แก้วเกษกรรณ์ (2543 : 84) กล่าวว่าไว้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบหนึ่งของการดำเนินงานที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนั้นๆ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้าประชุมได้นำแนวทางที่ได้จากการประชุมมาปฏิบัติในงานของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสำคัญดังกล่าว ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ สมบูรณ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน โนนเมืองวิทยาคาร ตำบลลงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า ภายหลังจากที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสี ราชบุรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านแก “แกศึกษาวิทยา” อำเภอรัตนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 2 และพบว่า การใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย โดยสามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก ได้แก่ การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จเรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด การส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การทิ้งขยะให้ถูกที่ การรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การไม่ใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่ออกสื่อตามระเบียบของทาง โรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ครูผู้สอน หรือผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัตินั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความสามารถที่นักเรียนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงสามารถที่จะปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มีความสำคัญประการหนึ่งซึ่งพึงให้มีและให้เกิดขึ้น คือ ความตระหนักและจิตสำนึกที่ดีของนักเรียนในอันที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังที่ อัญญา ประสานชาติ (2545 : 7) ได้กล่าวถึงแนวทางสำหรับการพัฒนาวินัยสำหรับ

นักเรียนไว้ว่า ควรเริ่มต้นที่การจัดทำข้อตกลงภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับทราบถึงความคาดหวังด้านพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งข้อตกลงต่าง ๆ นั้น ต้องเป็นความเห็นชอบร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน และเมื่อมีการทำผิดข้อตกลง ก็ต้องมีการทบทวนด้วยวิธีใหม่เพื่อจะได้ไม่บ่น พุดซ้ำซาก หรือพร่ำเพรื่อ ซึ่งจะชวนให้เกิดความเบื่อหน่าย และมีอารมณ์อยากต่อต้าน ซึ่งความสำคัญแห่งกระบวนการดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมทุกกิจกรรมจะมีครูที่ปรึกษาประจำกลุ่มเพื่อคอยให้คำแนะนำ และกำกับติดตามการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกกิจกรรม กล่าวคือ นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาดและด้านการแต่งกายอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรากร สายเนตร (2547: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอ โนนสูง จังหวัดศรีสะเกษ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว และ ด้านการแต่งกายและผลการพัฒนาพบว่า ภายหลังการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การจัดกิจกรรมตามแนวปฏิบัติส่งเสริมวินัยนักเรียน การเข้าค่ายฝึกรบวินัย การเข้าแถว และการสาธิตการแต่งกาย ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยในแต่ละด้านลดลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญดี ราชบุรี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านแก “แกศึกษาวิทยา” อำเภอรัตนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 และพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองมากขึ้น มีความกระตือรือร้นสนใจต่อสุขภาพตนเอง รักสวยรักงาม และมีความรับผิดชอบตนเองในเรื่องการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สวมเสื้อที่ปักชื่อ นามสกุล และปักอักษรย่อชื่อ โรงเรียนมา โรงเรียนทุกวัน นักเรียนทุกคนคัดผมสั้น สะอาด ถูกต้องตามระเบียบ ของโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญต่อการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย และการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณะ ชาชุม (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านเหล่าคือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน สะอาดเรียบร้อย น่าดู สอดคล้องกับแต่ละวัน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน โดยใช้กิจกรรมการประกวดการแต่งกายประจำวันและกรูอบรมหน้าเสาธงทุกวัน รวมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนแต่งกายสะอาดและถูกต้อง

ตามระเบียบของโรงเรียน รวมไปถึงการรู้จักรักษาความสะอาดของห้องเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนได้ดีขึ้น

4. การนิเทศติดตามผล พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานในวงรอบต่างๆ ที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากว่ากระบวนการนิเทศติดตามผลนั้น เป็นการดำเนินงานเพื่อติดตามผลของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ว่าได้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งครูหัวหน้าระดับชั้นช่วงชั้นที่ 3 ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1-3 ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนหัวหน้าและรองหัวหน้าห้องระดับชั้นมัธยมศึกษา 1-3 ให้มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลเพื่อจะได้ทราบข้อมูลของการดำเนินงานที่หลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของการดำเนินงานในอนาคตต่อไป และผลจากการนิเทศติดตามผลในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางโย ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในระดับที่ดีขึ้นทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญดี ราชบุรี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านแก “แกศึกษาวิทยา” อำเภอรัตนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 และพบว่า การใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตามผล ทำให้ทราบถึงผลการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดว่านักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ สมมูล (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน โนนเมืองวิทยาคาร ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า การใช้กลยุทธ์ การนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทำให้ทราบว่านักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้นและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณะ ชาชุม (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านเหล่าคือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า การใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ดูแล ทำให้ทราบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน สะอาดเรียบร้อย น่าดู สอดคล้องกับแต่ละวัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ และใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยอย่างถาวร เพราะถ้าหากขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องแล้ว สิ่งที่ได้ดำเนินการมาทั้งหมดก็จะสิ้นสุดลง และส่งผลให้นักเรียนหวนกลับไปมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเหมือนเดิม

1.2 โรงเรียนควรมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน เพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นอื่น ๆ นำกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน และการนิเทศติดตามผล ไปใช้ประกอบการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนในระดับช่วงชั้นของตน เนื่องจากว่าเป็นกลยุทธ์ที่พบว่า สามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีได้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความประหยัด หรือ ความซื่อสัตย์ เพื่อให้เห็นผลแห่งการพัฒนาที่หลากหลาย

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อให้ปรากฏผลแห่งการพัฒนาเป็นภาพรวม